



Nro. 40.

A' FELS.R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK  
KEGYELMES ENCEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Péntek Novembernek 14 dik napján  
1850. szeptemberében.*

*B é c s.*

**C**s. K. udvari Tanácsos, a' Felsőleges Cs. K. Udvari Kormányánál Referendarius, Tek. Ugocsa Vármegyének Feő Ispánya Mélt. Semsei *Semsey András* Ur Ő Nagysága és a' Felső Magyar Helytartó Tanácsnak egy érdemes tagja Referens Tanácsos, Tek. Esztergom Vármegyének Fő Ispánságot viselő Administrátorja M. Zerdahelyi *Szerdahelyi Pál* Ur Ő Nagysága a' Sz. István Vitéji Rendjének kis keresztjével, nem különben egri Kánonok, Fő Tisztelendő Makai *Makay Antal* Ő Nagysága a' Gagyai Abatiával tiszteltettek meg ő Cs. K. Felsőgtől.

A' Cs. K. Theresiánumban, a' Magyar nyelv.

R r

vet, és Litteraturát Tanítóhivatal N. Magyar és Erdély Országai Udvari Agen. *Böloni Samuel* Urnak adattatott.

### Német Ország.

A' Baváriai Válofztó Fetedelemné egy igen jó formájú Princzet szült szereptséssen, ki is *Maximilian Josef* nevet vett a' sz. Kereltségben. *ArMBERGBÖL* Okt. 31-dikánn érkezett-meg ez az örvendetes hír *Munchenbe*, a' hól ezért a' következett napoan u. m: Minden-szentek' napjänn, ceremonias hálá-adó inneplés, és a' theátromon egy *Pantomime* (az az, néma játék) jádzódott-el.

*Ulma* várossában Oktob. 24-dikénn és 25-dikénn, az erősség' pallisádjait (az egész várat körül vévő sántzok' árkaiknak külső partyaikra felásattatva lévő hegyess gerendákat). Az ezen pallizádokkal meg-erössítettett cikczakos linea fel-mérettetvén, 150,000 öleek találtatott. Minden ölben 8 gerendák, követekezés képpen az egész vár körül 1,200,000 (egy millió két száz ezer) gerendák voltak. Minden öl, és így minden 8 gerenda, 52 krajtzáronn adódott el: az *Ulmai* fő Építő hivatal (*Bauamt*) vásárolta-meg egy summában mind.

A' *Hohentwiel* nevü hires és meg-velhetetlen várat, még mind negy szorgalmatossággal rontják a' Frantziák. — *Philipsburg*nak rontásánn minden nap' két ezer *Swéwiai* parafztok dolgoznak. — A' mi az *Ulmai* erős-égeket illeti, az ezeknek él-rontásához kivántó minak is töltetnek már puskoporról, hanem ezeknek fel-lobbantásokra még előbb Parisból váratik parantsolat.

### Cseh Ország.

Károly ő Fő Herczegsége Hirdetményt bocsátott a' *Cseh* Hazaiakhoz, melybe eképpen buzdítja őket:

„Mi *Karoly Lajos*, Magyar és Cseh Királyi Princz, Cseh országnak Kormányozója és Generális Kapitánnya, &c; a' *Cseh, Morva, és Szász* hűséges lakosokhoz.

„Akar mely nagy kívánsággal és igyekezettel törekedjék is ő Felsége, hogy minden örökös Státussainak tisztességes és állandó békességet szerezhessen; és akar mely ohalytásra méltó legyen, hogy az ellenség is magát egy ilyen hofzfu és pulztító hadakozás után a' betsület és és szenvedő emberiség' kedviért ezen békességre hajlandónak lenni mótassa: tsakugyan neu. kevesebbé illendő, és ha velaha szükséges volt, most ugyan szükséges, a' leg jobb oltalmazó elzökökhöz nyulni, és egy létekel 's akarattal készen állani arra az esetre is, hogy ne talál az ellenségnek akaratossága, vagy pedig az ő mód feletti való kívánságai, az ellensegeskedéseknek ujjantoni elkezdődéseket reméttelenül telyességgel el kerülhetetlenül találják tenni. A' böltsesség parancsolja mind azoknak az elzököknek elő-veletődéseket, a' melyek fenn-álló törvényeink szerént, és a' hazat mind inkább inkább feuygető vezedelmeknek nagyságokhoz képpést, el kerülhetetlenül szükségesek. Erre a' czélra nézve vetetődött a' fel-keles *Magyar országon, Erdelyben, Auszriában, és Tyrólisban* oly tüzessen, munkába. Ily nagy gondal törekedik ő Felsége azonn is, hogy *Cseh és Morva* országok is, melyek amazokkal határosok, az ellenségnek minden béüései ellen bátorságba helyheztetődjenek.

„Eznek el-érésére igen illendő elzökötök találta lenni ő Felsége, hogy a' *Cseh és Morva* hűséges lakosokból egy 20 batalionokból álló gyalog *Legio* formáltatsoj; a' mely egyenesen tsak a' haza' védelmezésre fel-üdjön; az én vezérlésem alá adattassék; és az én nevről neveztessek. Hanem azt kívánja az armádiának mostani állapotja, hogy ez a' *Légió* minden

hazafiaknak iparkodása által mennél hamarább kiállítassék: a' mint-hogy nem is fundamentom nélkül remélhetri azt, hogy az a' nemzet, a' mely magát az ország-lászfékhez, Hazához, és Valláshoz viseltető buzgosága, 's-álhatossága által mindenkor megkülönböztette, ez úttal is mindenki-kelhető tehetségét elő fogja venni. Vajha az ellenség által elfoglalt tartományok-  
 na szomorú állapotjok, és a' kedvetlen példák-  
 nak eleven érzése, a' leg hathasósabb hazafiui tüzet gerelztenék-fel mi nallunk; vajha az ellenség' rend felett nagy kivասágai, ingadozhatatlan ellentállásnak öltözönél szolgálóának; vajha a' mi tulajdon erőnkől és méltosagunkról való meggyőződésnek szavai, oly hathatósánn sziveink-re hatóának, hogy semmi némű szolgálatnak nemét méltatlanoknak ne tartanánk magunkhoz, és minden áldozatokra készek lennénk. Midőn az ellenség azt a' bátorságot, a' mely sziveinket eleveníti; és azt a' kélszéget, a' mely karjainkat fel-emeli, szemlélné, azonnal le mond minden bé-ütéssel való fenyegetődzéseiről. Egyéb-  
 aránt, akár mik légyenek is az ő czélozásai: ~~semmivé tétetődnek azok, a' hazához való fze-  
 fetet, hathatos iparkodás, és állhatatosság által.~~ Csak ez az egyetlen egy eltköz az, a' mely az ellenséget az illendő és igazságos békességre fel-  
 indithatja. Rézsemről én semmit el nem fogok múlatni, hogy annak a' ditsosséges bizodalom-  
 nak, a' mely szerezént az ezen nagy czélra vezére-  
 lő minden eltközöknek kormányozasa nékem ajánltatott, meg felelhessek. Olyan reménséggel vagyok a' Karokhoz és minden lakosokhoz, hogy magokat minyájok a' közönséges tel-keles' tör-  
 vényeihez szabván, egyenlo kélszéggel mindent el fognak a' leg igazabb ügynek oltalmazasa végett követni. Meggyőződve vagyok, hogy az a' vetél-  
 kedés, melyet eleink az ilyen környulállások kö-  
 zött a' magok visélete által ki mutattak, bennü-  
 ket is fel fog annak a' bátorságnak és boldogságnak

védelmzésére indítani, a' mellyel mind ez ideig, az Isteni gondviselés, álhatatosság, erő, és virtus segedelmeikkel, még az inségek és veszedelmek között is, bírtunk. — ”

Károly.

### Helvétzia.

Nevezetes út-tsináláshoz fogtak a' Frantziák azokonn a' *Helvétziai* és *Cisalpinai* Respublikák között lévő *Simplon* nevü tsak nem járhatatlan rengeteg hegyekenn, a' melyekenn a' múlt tavaszonn *Bonaparte* a' maga táborának egy részét *Mayland* felé kereftül szállította. Mindenek felett az ágyuknak könnyebb által szállítatódásokra czéloznak ezen ujj út-tsinálás iránt ki-adott rendelésekkel a' Frantzia Consulok. *Olofz* ország' felől *Domo-d'Ossolától* fogva a' *Simplon* ojjáig, a' *Cisalpinai* Respublika nyakába vagyona ez a' nagy munka vettette: ettől fogva pedig *Brigg'* tájjáig a' Frantziák foglalatoskodnak rajta. General *Turreau* két Brigáda Frantzia Indzsinérekkel rendeltetett a' munkának kormanyozására. — Nevezetes (írják), hogy a' Frantzia országlószék még tsak meg se kérdezte a' *Helvétziai* országlószéket, a' felől, hogy hát ő mit érrol az ujj út-tsinálásról, a' melyhez hoz a' szolani talám néki lett volna külömben leg közelebb való jussa.

### Frantzia Ország.

Az Első Consúl Oktob. 22-dikénn nevezetes mustrát és hadi gyakorlást tartatott *Versáii* mellett, 12 Granatéros Batallionokkal, ugyanannyi stutzosokkal, és 30 ágyukkal, a' mely fegyveres nép a' Izinét teszi az egy ideig *Amiens* mellett táborozott úgy nevezetű *Vállogatottak'* seregének. Az Első Consúllal voltak a' többek között, a' Tengeri Ministér (azért, hogy 25 ten-

geri Gránátéros Kompániák is részesültek a' próba-tételből), Meg-tartó Senátor *Lefevre*, és Gen. *Bernadotte*, a' ki nem rég érkezett vilzizá a' *Napnyugoti* tábortól. Két ellenséges részre vólt osztódva a' sereg. Az egyiknek *Lequencourt* nevü falut kellett el venni a' másiktól. Az egyik részt maga az Első Consúl, a' másikat Gránátéros Generális *Murat* vezérte, &c *Murat* Generál árestomba küldött a' mustraról egy Batalion-Komendánst, azért, hogy az alája tartozók közzül 3 embernek nem vólt fegyvere. Az Első Consúl a' maga meg-elégedésének ki-nyilatkoztatásául, néhány Gránátérosoknak Gránátéros süvegeket, néhány Stutzosoknak pedig *Chacot* nevezetü főrevalót, tsákót, osztott-ki jutalomul. — (Hogy ezt meg-értsük, tudnunk kelletik, hogy a' Frantzia Gránátérosok egy időtől fogva veres tollú bokkrétás kalapot, a' Stutzosok pedig zöld tollú bokkrétás kalapot hordoznak közönségesen. — A' *Chacot* nem egyéb nállók, hanem Hufzár-tsákó formájú szőr vagy bőr süveg) — „Gondólják (így szóll a' *Moniteur*) hogy ez a' fegyveres sereg haladék nélkül útnak fog indulni, hogy a' második Reserva tábor' helyébe, a' mely már Grizoni táborrá lett, egy harmadik Reserva tábor' formáljon.

Jól fog élni a' télen a' Párisi nép *Rumford*' levesivel, ha tsakugyan mind igaz talál lenni, az, a' mit a' Párisi levelek ezen leveshez való nagy készületekről, egy idő óta írnak. Említettük már, hogy a' Meg-tartó Senátus' tagjai néhány száz Livrát ajánlottak a' vas fazakakra. Az Első Consúlné ezer embert akar a' télelen minden nap ilyen levessel tartani. Már meg-tette a' fundátziót a' *Thüillieria* osztálya béliek iránt. A' Státus Tanáts' tagjai is minyájon ígértek bizonyos sumákat a' vas fazakaknak készütetésekre. — (Nem rég fordult elő a' *M. Kurirban* az ezen *Rumford*' levesséhez való *Recipe*.

Arróla *Ceracchi* nevű olaszról, a' ki az Első Consúl ellen való öszsze esküvésért harmad magával el fogva vagyon, azt az anekdotát írják a' *Párisi levelek*, hogy öttenem réz a' Consúl magához hivatván, mondja néki, hogy, mint az álló-képek' készítéséhez jól értő mester, készitene egy szép' *Szabadság' álló-képet*. — Jól vagyon, felel *Ceracchi*, tsák ne terheltessek az Első Consúl meg határozni, hogy milyen formában készitse azt: állva e' vagy ülve, le feküve e' vagy térdepelve? — Az Első Consúl gyanítható képpen úgy vette a' *Ceracchi* szavait, miot ha talám a' mostani szabadságot akarta volna azok által tsufolzi, minthogy azonnal ki küldötte a' szemei elöl *Ceracchit*. — Talám nem találta vólt az Első Consúl le-ültetni, és azért kérdezte tőle, hogy állva készitessen e' *Szabadság képet*, vagy ülve? — Még mind érkeznek az Első Consúlhoz a' Departamentomokból az orvendező levelek, hogy a' gyilkosok' kezéből ki-menekedhetett.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Már az nem anekdota, így szólnak a' *Párisi levelek*, a' mi itt következik: — Ez előtt 3 esztendőekkel *Fructidor' 18-dika* előtt való nap' jó reggel bé-kéredszik *Carnot* Direktorhoz egy ismeretlen személy, és fel-költétvén, azt mondja néki, hogy Uram! ha magadat el nem rejted, hónap ki óltatnak Direktor társaid a' világból. Az ismeretlen személy ezzel, ki sem nyilatkoztatván ki-légyen, el-távozott: *Carnot* pedig idegen földönn való bujkálás által mentette ki magát Director' társainak körmei közzül. Most, az Első Consúl ellen való öszsze esküvés' alkalmatosságával, t. i. a' közelébb múltt Oktob. 10-dikénn jó reggel hasonló képpen bé kéredzik egy ember ugyantsak *Carnot*hoz, és ezt mondja néki: Jusson eszedbe, hogy ez előtt 3 esztendőekkel, még Direktor korodban, egy ismeretlen embertől megintetvén, a' 18-dik *Fructidor*-i veszedelmet elkerülted. Ugyan azon ismeretlen személy moadja

mostan néked, hogy ha az Első Consúl ma estve illendő kísérek nélkül a' theátrumba megyen, meg fog ölettetni. — *Carnot* azonnal hírt tett a' dologról a' Consulnál: de a' kit már ekkor minde- nekrol tudósított volt a' Politziai Minister.

Az El-ő Consúl különös meg elégedését nyilatkoztatta-ki az iránt, hogy az Császári Felség' részéről most ujjanton *Gr. Kobenczel* Ur eő Exc. ja neveztetett Congresministerré, u. m: a' ki a' *Campo Formiói* alkudozások' alkalmatosságával is megbizonyította azt, hogy egy ily fontos munkára elégséges talentummal és el tökélettséggel birjon.

A' *Lünevillei* Congressusra érkezendő idegen Követek között meg-neveztetnek már, a' Baváriai, Swétziai, és Saxoniai, valamint szintén a' Helvétziai és Hollándiai is.

Következnek néhány leg ujjabb Parisi levelek:

*Párisból, Oktob. 29 dikénn:*

„A' *Gr. Cobenczel Lünevilleből* Párisba lett el-indulását, a' Telegráphus 26-dikban már jelentette volt Párisban. Azon kapu' elejébe, a' melyen a' Gróf' a' várossa bé jött, előre egy tiztesség-tévő fegyveres tsopórtot rendeltetett volt ki az Első Consúl. Az útjában *Lüneville*től fogva Parisig mindenütt Frantzia Lovaskatonaság által kísértetett. Az a' ház, a' melyben szállásonn vagyon, a' Külső dolgokra ügyelő Ministeré *Talleyrandé*: a' kapuja az *Anjou* utzára nyílik; és itt is tiztesség tévő ktonaság áll a' Congresminister Urnak még-érkezésétől fogva.

Gróf Cobenczel 24-dikben indulván-meg *Lüneville*ből *Páris* felé, a' Frantzia hasonló Congresminister *Bonnaparte Jósef* pedig 25-dikben *Páris*ből *Lüneville* felé, *Bar* varosságában öfzize találtoztak, a' hól 2 oráig voltanak együtt. Innét mind ketten *Páris* felé vették útjokat, és néhány stúzióig útaztak egy hiutóban. Meg érkezése után estve felé tsak hamar az El-ő Consúlhoz ment *Gr. Cobenczel*, és más nap hajnali 4 ora tájban jött el tőlle.



*Párisból, Oktob. 29-dikénn: —*

Tegnap *Bonaparte Josef*nél ebédelt *Gr. Cobenczel* eö *Ex.ja.* Rajta és a' *Prussus* rend kívülváló Követen *Luchésinin* kívül, már idé érkezett a' *Baváriai* Valasztó Fejedelmi Követ *Cetto* Úr is. — Mint nevezetést, úgy jegyzik meg ezen három Követ Urakról, hogy egymástól igen távól lévő helyekről inditódván útnak *Frantzia* ország felé, még is a' *Rénusonn* mind a' hárman, külömb-külobmb helyekenn ugyan, *Gr. Cobenczel* t. i. *Strazburgnál*, a' más kettők közzül pedig az egyik *Maintz*nál, a' másik pedig *Manheim*nál, ugyan azonn egy naponn jötek által.

„*Minthogy Gr. Cobenczellel együtt Bonaparte Josef* is vilzszá utazott *Páris*ba, úgy vélekednek némelyek, hogy a' békességnek némely előre való intéztetei, mint nevezetesen a' *Toskána*'s-más egyéb *Olofsz* országi tartományok iránt való ujjantóni nehézségeknek elhárítottásaik is, meg fognának *Páris*ban esni, előbb, hogysen a' *Lönevillet* Congressus ki nyitódhatna.

*Rouen városából, Oktob. 24-dikénn: —* „Itt, egy nevezetes személyt fognak eltegnap a' *Párisi Préfectus* rendeléséből, és gondólják, hogy ez is az *Első Consúl* ellen való özfíze-esküvésre nézve fogattatott légyen el.”

*Párisból, Oktob. 30 dikénn: —* „Az a' személy, a' kinek árestáltatódásáról ezen *Roueni* lévelben vala emlekezet, *Rioust* nevü, olyan revoluziós idő béli *Kanonok*, a' ki egy aizzonyossággal ezen ujj időkben házossági életre lépett. Azzal árultatott-el, hogy ő is az *Arena*, *Ceracchi*, és *Demerville* özfíze esküdt czimborás társok lett légyen, nevezetesen pedig, hogy egy idő óta ő irkálta légyen a' leg több rágalmazó irásokat. A *Temple* nevü fogházba tétett-bé. —

A' *Vári* Departamentumból *Oktob. 21-dikénn* irtak, hogy azok a' *Frantzia* fogjok, a' kik *Tunisz*ban sokáig fogságot szenvedtenek, most már azon ujj békességes Kötés szerént, a'

melyet az Első Consúl a' maga Egyiptomból lett haza érkezése után munkába vett 's végre is hajtott, hazájoknak minyájon vizsziá adattattak, és éppen most töltik a' kökötöhelyben a' a' tisztalásnak napjait (*contumaziát*)" — Most hát már mind az *Algéri* mind a' *Tunisi* Fejedelmek, meg vagynak a' Frantzia Respublikához engesztelődve: a' melyhez kétség kívül nem kevés ajándékkal jutott az Első Consúl.

Egy *Corbeili* 21. Oktoberi levélben ezek olvastatnak: — „Nékünk alkalmatosságunk vala tegnap jó szívvvel szállásra magunkhoz befogadni egy oly személyt, a' ki igen méltán magára vonta figyelmetességünket. Ez most közelébről *Marsilia* varossából folytatja útját *Páris* felé. A' *passuális levele* Marsiliában költ, és csak ennyit foglal magába, hogy a' hól ez a' személy kereftül utazik, minden meg kívántatók izogáltatódjanak ki számára, olyan mértékben, mint egy Kapitánynak rangjához illendő.— Minden, a' mit maga felől ki nyilatkoztatott csak ennyiből áll, hogy az Első Cosúlhöz vilzen leveletet: *de sem* azt nem mondja, hogy kitől, sem hogy mi végre küldödött legyen. Hofzsu Görög ruháját, egy arany kereft, mely az övibe van szurva, és egy igen tisztes ösz szakáll, ékesítik. Az egyéb nálla lévő papirossak azt mutatják, hogy a' *Jerusalomi* Patriarchátusból *Bethlehem* várossából való fiu, és *Porphyri* Érsek legyen. Különös megelégedéssel emlegeti, hogy a' hól már kereftül utazott, mely betsülettel viseltettek legyen hozzá mindenütt, nevezetesen, hogy a' *Catholicus* Papok még arra is alkalmatosságot, szogáltattak legyen néki, hogy az Isten-tiszteletet maga szogáltathassa ki. Itt *Corbeilben* is fő papi misét szogáltatott ma reggel, mely is a' Görög Ekklesiái sz. szokás szerént menvén véghez, a' sok féle hofzfas ceremoniák miatt két órákig tartott. Megszentelt kétyeret is osztogatott az *assistenseknek*. *Párisban* a' Hadi Biztóshoz

vágyon a' levele igazítottva, hogy magát annál bé-mutatván, az által vezetődjön bé az Első Consúlhoz. Francia nyelvű roszszúl beszéll; Deákul még roszszabúl mint Görögül, pedig ebben sem mester. Leg gyakorlottabban beszéll Olofz nyelven, és mint kevés szavaiból ki lehetett venni, valami 30 ezrtendőt mulatott Romában. Az is ki jöni latszik a' beszédjéből, hogy *Ganganelli* ő Irenségét, *Bernis* Kárdinált, és *Jósef* Császárt, közelről vólt szerentséje ismérni, minthogy ezen nagy embereknek tulajdonságait igen igazi színben tudja elő adni. Egyesegvedül utazik; a' Püspöki öltözetét és az Isten-tíztelet' ki szolgáltatóhoz kivántató könyveket, mindenütt magával hordozza. Különös tisztelettel viseltetik a' mostani Pápához, a' kinek képét leg belsőbb skatulyájában el-rejtve hordozza.

### *Olofz Ország.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Nem kell tsakugyan gondólni (így irnak a' *Livornói* tudósítások), hogy a' Frantziáknak a' *Toskánai* Hertzegségbe való bé-szállása mindenütt minden erőszak nélkül ment vólna véghez-*Corrunát* és *Arezzót* nevezetesen, mivelhogy az ott lévő Insurgensek keményen ellentállottanak, a' Frantziák is nemtsak hogy erőszak által foglalták el: hanem, mint hallatik, ezeket fel is pré-dálták, és égettek is benne.

Hogy a' Frantzia vezér az *Olofz* országi fegyvernyúgvásznak további ki terjesztésében nem akarna meg-egyezni külömben, hanemha *Mantua* és *Peschiera* váraik néki zálogul által adódnak, 's hogy Romát és Nápolyt is ujjantoni bé-ütessel fenyegetné, mind ezek még tsak a' bizonytalan hírek közzé tartoznak.

Az alatt, míg Frantzia *Gen. Dupont*, *Toskánába* bé-nyomúlt, más felől *Gen. Watrin* Romaguába rentott-bé, és az ott találtató Insur-

genszket el-szélesztvén, 500,000 Livra hadi adót vetett a' tartományra.

A' *Livornóban* volt Anglus portekákat azért nem foglalhatták mind el a' Frantziák, logy a' Toskánai Anglus Követ meg-intette két nappal előre a' Frantziák' közelgetéséről az ott lévő Anglus kereskedőket, melyhez képpeszt, a' mit hirtelen lehetett előre hajókra raktak, és elküldöttek onnét.

### *Batava Republica.*

Még a' *Hollandusok* is nem kevésbé láttatnak a' közöttök lévő szegényekre nézve, félni a' jövő téltől. Itt is gyűlyti már a' költséget egy úgy nevezett emberek' barátjaiból álló társaság hogy a' szegény embereknek *Rumford'* leve-sit főzessen a' télen által. Az eleségnek, más *Hollandiai* városokban is, de nevezetesen *Hágában* való meg-drágulása serkentette-fel az embe-  
reket erre a' jó tetelre czélozó előre való gondóskodásra.

*Oktober' 18-dikát*, úgy-mint a' mely naponn esztendővel ez előtt az Anglusok és Oroszok *Élza-ki Hollandiában* capituláltak volt, valamint *Hágában*, úgy a' *Respublika'* több várossaiban is, nagy innepi pompával celebráltak; a' mely is annyival örvendetesebben ment véghez, mivel azonn naponn érkezett hír a' tengerről, hogy a' *Frisiai* partok mellett tartózkodó *Batavus* ágyu-zó sajkák, egy Anglus kiseded hadi hajót el-fog-tanak légyen.

### *Nagy Britannia.*

A' *Rágusai* hajó felett, a' mely a' *Frantzia* országlólzek' drága ajándékjaival *Algier* felé evez-vén az Anglusok által el-fogattatott, az Anglus Kormányfizek és az *Algieri* Fejedelem között tá-madott per, még nem igazított-dott-el. Az ennek

el-igazítására Londonba küldetett Algieri rendkívül való Követ, egyéb ajánlékok között, egy pár orofzlánt és egy pár tigrist is vitt az Anglus Királynak.

A' *Diána* nevü Frantzia Fregát, a' *Málthai* kikötőhelyből a' Capitulaiás' alkalmatosságával magát ki-lopván és meg-fizabadítván, azt gondólják felőle, hogy egyenesen *Egyiptom* felé vette légyen útját, hogy Málthának az Anglusok' kezére lett jatasáról hírt vigyen *Menou* fő vezérhez. A' melyre nézve nem fundamentom nélkül indult az a' hír, hogy a' Frantziák ismét fegyverfzúntetésre vették légyen Egyiptomban magokat, 's hogy az a' Capitulatzió, a' mely a' *Kléber*' idejében kötötett 's fel is bontódott vólt, ujjanton munkába vétetődött légyen.

Az *Anglus* irók fel vetették, és úgy találták, hogy ezen Frantzia háboruban: os kissebb nagyok tsatak és ütközetek estek légyen.

A' Kádixi, és onnét a' tavallab való Spanyol vidékekre is ki-terjedett, p' stis, mar *Gibraltártól* is tsak 4 mértfölu távol ágra találja magát: melyre nézve, itt is nem kevés félelmet okozott, melyhez képpest az Anglus Komendáns minden hatalmában lévő emberi erőt elő vett, hogy ezt a' közelgető veszélyt tovább horopozni ne engedje.

A *Londoni* levelekben három ujj találmányokról vagy on emlékezet: Az a' híes Hannoverai Német születésü tsillag vizsgáló tudós *Herschel* azt a' titkot találta-fel, hogy a' világosító sugároktól a' melegség' sugárjait miként lehessen el-válofztani; a' második egy oly chemiai tentának neme, a' melyet teyes tenetelenség kivenni; a' haramadik egy igen nevezetes, minden fele inak' és erek' gyengesége, és minden hidegletések ellen való hathatos orvasság, a' mely is valami borból és éltető levegő égből álló elegyítés; ennek fel-találója *Barton* nevü orvos.

A' nem régen bizonyos dolgoknak el-igazítá-

tása vegett az Amerikai Respublikához küldetett rend kívül való Anglus követek, azoknak végre helyhatása nélkül véletlenül vizitá terkeztenek Londonba, es a' Kiralyhoz audentziára btsáttattak.

*Magyar Ország.*

*Ungvárról, 25. Oktob. —*

„Örömmel jelentjük iször is, Mlgs. Munkátsi Püspök *Batsinszky András* Ur ö Excellenzijának, a' mi Felséges Fejedelmünk 's Felsége-Királyné Alizonyunk iránt eddig is minden elztendőként meg mutatott, 's mostanában is meg bizonyított buzgó indulátját, mellytől vi eltetven, mind *Ferentz*, mind *Therésia* Napját, tellyes Innepi pompával, úgy mint illuminátzióval, Miosár agyuknak sok izbeli durrogásokkal; a' Templomban való hotzizas Isteni tiztelettel, és azután az ö Excellenciaja viztalanál meg jelent Izámos Uri Vendégeknek örvendetes meg vendeglésevel, meg tiztelni méltóztatott. — 2szor Mint különös esetet, úgy írhatjuk, hogy *Therésia* napját, a' múlt elztendőben, örökös emlékezetü-Nagy tudományú 's-erdemü Néhai Fő Tiztelen, dö Prépost *Pásztélyi János* Urnak, az idén pedig kánonok *Hajnal Tamas* Urnak éppen azon napon történt halálok tette emlékezetessé. — 2szor. Elztendő el forgása alatt, a' fent említett Prépost és Kánonok Uron kívül *Batsinszky Tódor* Kánonok Ur is meg halálozván, három vacantiaesett az Orosz Káptalanban, — Meltes leg emlétem hogy ezen *Orosz* Káptalanak 1775-ben lett fel állittatásaitól fogva már 12 Canonicusok hóltak ki - belölle. — 4szer Ezen Tkts. Nms. Vrgye két izben tartott ülésekben, Mlgs. Fő Ispán *Sztárai János* Ur ö Nga Elő(lése alatt, az Insurrectiót egész Hazafiúi buzgósággal meg határozta 160 gyalogokra és 40 Lo

vasolokra: kik között Kapitányságot váltalt Fő Szolga *Biró Pálóz Horváth Adám* Ur — a' több Tiszturaknak neveivel, Statutio után fogok szolgálni — 5ször. Az idő nálunk igen változó — a' buzának köbli, 6 — 7, a' gabonának 5. V. fr. — bor igen igen kevés van, mind itt mind *Szerednyén*; ahhoz képest igen fel is ment az ár — Kortszmákon leg alsó a' 10 kros tsap. — A' Szénai, igen kevés de jó — — a' Szarvas marha sok helyeken vész. — Az egy Tölgyes erdő eléggé termett — a' Szalonna talám nem lesz igen drága.

\* \* \*

Bereg Vármegyében 27-dik Oktoberben. Tekint. *Csebi Pogáoy Ferentz* Ur, több T. N. Vármegyéknek Tábla Birája, ezen Tek. Vármegyének mostan insurgált Nemes seregét a' következő érzékeny versekkel kívánta az ellenség ellen leendő bátor viaskodásra fel buzdítani:

Egy fel emelt fának süveget tetejére vonának  
 Párisi éh kakasok, 's vért kukurékola sok.  
 Nép' hadi jussáról karitsálnak azon tsuda fáról  
 Mely le rogyik; gyökere nints mivel élet ere.  
 Még-is az örültek verekedni Sasunkra repültek  
 Menny haza üzni Bereg Vármegyebéli sereg.  
 Szép szava bíztat ugyan, 'de az ördöge rejtve belől van,  
 Melly Labyrinthya felé, vezteni tsalna belé.  
 Tsak tsupa kényének nevelése vezérli kezének  
 Kardra kelő erejét, még le nem ejti fejét.  
 Semmi dühösségnek özönét se találta elégnék  
 Emberi just haladott mérge kit innya adott.  
*Maria Trézia* vólt közelébb kinek ellene hartzólt,  
 Míg Koronát keresett, tölle de távól esett.  
 Viz tetején tők is úsz valamíg fenekére le nem tsúfz,  
 Vízbe zuhan Faëton, kit lova nagy szele von.

Durva vezétségnek lobogó tüze lángjai égnek,  
 Nem tud aludni soha, mint amaz Etna koha.  
 Hát szabados Nemzet, kit igákra az atyja se nemzett,  
 Nintsenek e' Magyarok kardra vitézi Karok?  
 Rég Öseink vérrel ha isatáziak akármi vezérrel  
 A' ki csak ellenek állt, mély pokol' öblibe szállt.  
 Rhén vize környékét Mednyántzky derítsd ki vi-  
 dékét,

Virtusos útnak eredj Frantzia vérbe feredj.  
 Régi vezér népnek örökössei majd oda lépnek  
 Nyomdokikat követik vállokat öszve vetik.  
 Vér özön áradjon, kakasok selegébe fokadjon,  
 Kapjon az érdeme bért, mért kukoríkola vért.  
 Vére buzog, heve gyül Szentléleky vágja vitézül,  
 Bajnokit; érzi saját jó Ura régi baját.  
 Gyors elevenséged ide kaptsola Vécsey téged,  
 Nép' java gyújtja heved, éljen örökre neved.  
 Ebbe nagy Attyának hadi virtusi lábra kapának,  
 Te te kistsiny, de hogy ég Mars' tüze benne elég  
 Prényi Te is fussál Etejiú' Kofzorújira jussál,  
 Kérjed az Égi kezet, győzedelemre vezet.  
 Vér melegült benne d adalmat aratni ki mennek,  
 Három Ilosvaiak mint Megyebéli fiak.  
 Szép ki Hazájáért, Hite, és Fejedelme javaért,  
 Márs mezejére ki kél, 's Tábori életet él.  
 Várady kélz vérét ki is ontani, örzi vezérét,  
 Lévaiban van erő kardot emelni merő.  
 Hogy kofzorút szedjen, Komlósi-is ú'nak eredjen,  
 Fegyvereket köljörüly Bersenji 's Jósa örüly.  
 Mind valakik mennek örömet sokat ott se pi-  
 hennek,

Mert kiki annak örül virtusa' száma ha gyül.  
 Myrmidón edjenként, maga meg bizonyítja fejen-  
 ként,

Hogy hadi myrtusokat, tud keze szedni sokat.  
 Tudja ki-folyt vérénn öseinknek az élete bérénn,  
 Vett javainkhoz akar nyúlni, ha porba takar,  
 Puskaropogj, véünk mel güly diadalmokat érünk,  
 Titkos erő melegit ezt magyarázni segít.